

**ESNAF VE SANATKARLAR MESLEK
KURULUŞLARI DENETİM KURULLARI ÇALIŞMA
USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu ile odaları, birlikleri ve federasyonlarında Kanun'un ilgili hükümleri gereği oluşturulacak Denetim Kurullarının görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, odalar, birlikler, federasyonlar ve Konfederasyonda organ olarak yer alan Denetim Kurullarının kuruluş, çalışma şekil ve şartları ile denetim faaliyetlerinin esas ve usullerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun 39 uncu maddesinin 1 inci fıkrasının (1) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Oda: Esnaf ve Sanatkarlar Odalarını,
- b) Birlik: Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliklerini,
- c) Federasyon: Esnaf ve Sanatkarlar Federasyonlarını,
- ç) Konfederasyon: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu'nu (TESK),
- d) Kanun: 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununu,
- e) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,
- f) Genel Müdürlük: Ticaret Bakanlığı Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğünü, ifade eder.

**İKİNCİ KISIM
Denetim Kurulları**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Oda Denetim Kurulu**

Oluşumu

MADDE 5- (1) Genel kurul üyeleri arasından dört yıl süreyle görev yapmak üzere seçilecek üç kişiden oluşur. Aynı sayıda yedek üye seçilir.

(2) Oda Denetim Kurulu, kendi üyeleri arasından bir başkan seçer. Denetim Kurulunun asıl ve yedek üyelerinin tamamının görevden ayrılımları halinde ilk seçime kadar birlik tarafından bir denetçi atanır.

Görev ve yetkileri

MADDE 6- (1) Oda Denetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

- a) 5362 sayılı Kanun ile verilen görevler ile genel kurulda alınan kararların yönetim kurulu tarafından yerine getirilip getirilmediğini incelemek,
- b) Oda işlemlerinin mevzuat ve oda ana sözleşmesi çerçevesinde yerine getirilip getirilmediğini incelemek,
- c) Bakanlık ve oda üst kuruluşları tarafından verilen görevlerin yerine getirilip getirilmediğini incelemek,
- ç) İşlem, hesap ve defterleri istedikleri her zaman, en az üç ayda bir defa kontrol etmek, Odanın yıllık aidatlarının üyelere zamanında tahsil edilip edilmediğini kontrol etmek ve odanın işlem ve hesapları hakkında genel kurula rapor vermek,
- d) Faaliyet dönemi ile ilgili işlem ve kesin hesaplar hakkında başkanlar kurulu ve/veya genel kurula ayrıntılı bir şekilde yazılı rapor vermek, Odanın üye kayıtlarının Bakanlık e-esnaf ve sanatkar veri tabanında, yeterli bilgileri haiz şekilde tutulmasını kontrol etmek,
- e) İhbar ve şikayetleri değerlendirmek,
- f) Genel kurulu gerektiğinde olağanüstü toplantıya çağırarak.

İKİNCİ BÖLÜM

Birlik Denetim Kurulu

Oluşumu

MADDE 7- (1) Genel Kurul üyeleri arasından dört yıl süreyle görev yapmak üzere seçilecek; oda sayısı 50 ve daha az olanlarda üç, 51 ve daha fazla olanlarda beş kişiden oluşur. Aynı sayıda yedek üye seçilir.

(2) Birlik Denetim Kurulu, kendi üyeleri arasından bir başkan seçer. Denetim kurulunun asıl ve yedek üyelerinin tamamının görevden ayrılımları halinde ilk seçime kadar Konfederasyon tarafından bir denetçi atanır.

Görev ve yetkileri

MADDE 8- (1) Birlik Denetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

- a) 5362 sayılı Kanun ile verilen görevler ile genel kurulda alınan kararların yönetim kurulu tarafından yerine getirilip getirilmediğini incelemek,
- b) Birlik işlemlerinin mevzuat ve Birlik ana sözleşmesi çerçevesinde yerine getirilip getirilmediğini incelemek,
- c) Bakanlık ve Konfederasyon tarafından mevzuat gereği verilen görevlerin yerine getirilip getirilmediğini incelemek,
- ç) Birlik kayıt ücreti ve katılma paylarının üye odalardan zamanında tahsil edilip edilmediğini kontrol etmek ve birliğin işlem ve hesapları hakkında genel kurula rapor vermek,
- d) Birliğe bağlı odaların hesap ve işlemlerini Bakanlığın isteği üzerine incelemek,
- e) İhbar ve şikayetleri değerlendirmek,
- f) Genel kurulu gerektiğinde olağanüstü toplantıya çağırarak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Federasyon Denetim Kurulu

Oluşumu

MADDE 9- (1) Genel kurul üyeleri arasından dört yıl süreyle görev yapmak üzere seçilecek üç kişiden oluşur. Aynı sayıda yedek üye seçilir.

(2) Federasyon Denetim Kurulu, kendi üyeleri arasından bir başkan seçer. Denetim Kurulunun asıl ve yedek üyelerinin tamamının görevden ayrılmaları halinde ilk seçime kadar Konfederasyon tarafından bir denetçi atanır.

Görev ve yetkileri

MADDE 10- (1) Federasyon Denetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

- a) 5362 sayılı Kanun ile verilen görevler ile genel kurulda alınan kararların yönetim kurulu tarafından yerine getirilip getirilmediğini incelemek,
- b) Federasyon işlemlerinin mevzuat ve Federasyon ana sözleşmesi çerçevesinde yerine getirilip getirilmediğini incelemek,
- c) Bakanlık ve Konfederasyon tarafından mevzuat gereği verilen görevlerin yerine getirilip getirilmediğini incelemek,
- ç) Federasyon kayıt ücreti ve katılma paylarının üye odalardan zamanında tahsil edilip edilmediğini kontrol etmek ve Federasyon işlem ve hesapları hakkında genel kurula rapor vermek,
- d) Genel kurulu gerektiğinde olağanüstü toplantıya çağırarak.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Konfederasyon Denetim Kurulu

Oluşumu

MADDE 11- (1) Genel kurul üyeleri arasından veya ikisi dışarıdan dört yıl süreyle görev yapmak üzere seçilen beş kişiden oluşur. Aynı sayıda yedek üye seçilir.

(2) Konfederasyon Denetim Kurulu, kendi üyeleri arasından bir başkan seçer. Denetim Kurulunun asıl ve yedek üyelerinin tamamının görevden ayrılmaları halinde ilk seçime kadar Bakanlık tarafından bir denetçi atanır.

Görev ve yetkileri

MADDE 12- (1) Konfederasyon Denetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

- a) 5362 sayılı Kanun ile verilen görevler ile genel kurulda alınan kararların yönetim kurulu tarafından yerine getirilip getirilmediğini incelemek,
- b) Konfederasyon işlemlerinin mevzuat ve Konfederasyon ana sözleşmesi çerçevesinde yerine getirilip getirilmediğini incelemek,
- c) Bakanlık tarafından mevzuat gereği verilen görevlerin yerine getirilip getirilmediğini incelemek,

- ç) Konfederasyon kayıt ücreti ve katılma paylarının Birlik ve Federasyonlardan zamanında tahsil edilip edilmediğini kontrol etmek ve Konfederasyonun işlem ve hesapları hakkında genel kurula rapor vermek,
- d) İhbar ve şikayetleri değerlendirmek,
- e) Genel kurulu gerektiğinde olağanüstü toplantıya çağırarak.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Ortak Hükümler

Üyelik niteliği

MADDE 13- (1) Denetim Kurulu üyesi olabilmek için;

- a) Denetim kurulu üyeliği için en az lise, bu şartı taşıyan üye bulunmadığı takdirde sekiz yıllık ilköğretim veya ortaokul mezunu olmak; Konfederasyon denetim kurulu üyeliğine dışarıdan seçilecekler için dört yıllık yüksek okul mezunu ve denetim formasyonunu haiz olmak.
- b) Konfederasyon denetim kuruluna dışarıdan seçilecekler ve yeni kurulan odalar hariç, en az iki yıldır odaya kayıtlı olmak ve halen çalışıyor bulunmak.
- c) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından hapis cezasına mahkûm olmamak.

(2) Seçilme şartlarından bir veya birkaçını taşımadığı sonradan anlaşılanlar ile bu şartlardan en az birini görev süreleri içinde kaybedenlerin üyelikleri kendiliğinden sona erer. Bu durumda üyeliğin düşmesi ve en fazla oy alan yedek üyeden başlamak üzere yeni üyenin üyeliğe davetine ilişkin karar ve işlemler yönetim kurulunca yerine getirilir.

Organlarda görev alma yasağı

MADDE 14- (1) Esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarında denetim kurulu üyeliği bulunanların, aynı kuruluşun yönetim kurulunda görev almaları yasak olduğu gibi, bu kişilerin eşleri, üstsoy, altsoy ve ikinci derecedeki kan hısımlarının da aynı dönemde, bu kuruluşun yönetim, denetim kurullarında görev almaları yasaktır.

(2) Farklı mesleklerde faaliyet göstermelerinden dolayı birden fazla odaya kaydı olan esnaf ve sanatkârlar ancak bir odanın denetim kurulunda görev alabilirler. Bu kişiler, odalarda birden fazla yetkili organ üyeliği görevi alamazlar.

(3) Ayrıca, esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarından herhangi birisinde yönetim, denetim veya disiplin kurulu üyeliği bulunanlar, diğer esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının yönetim, denetim veya disiplin kurullarının en fazla ikisinde daha üye olarak yer alabilirler. Bu kişiler uhdelinde üç görevden ziyade üyelik bulunduramazlar. Aynı kişi birlik ve federasyon başkanı olamaz.

İnceleme konuları

MADDE 15- (1) Denetim Kurulu görevlerini yapabilmek ve yetkilerini kullanabilmek amacıyla aşağıdaki esaslara göre çalışır:

- a) Denetleme günü itibariyle para, para hükmündeki senet ve belgeler ile diğer kıymetli evraklarıgörerek, bir tutanakla tespit etmek ve muhasebe kayıtlarına uygunluğunu araştırmak,
- b) Bütün işlemlere ait karar, yazı, belge ve kayıtlar ile muhasebe işlemlerini incelemek ve işlemlerin kararlara uygun olup olmadığını araştırmak,
- c) Tutulması zorunlu olduğu belirtilen defterlerin muamelat ve muhasebe yönetmeliklerinde, belirtilen usullere göre tutulup tutulmadığını araştırmak ve usul hatalarının düzeltilmesini ve eksiklerin tamamlanmasını sağlamak,
- ç) Oda, birlik ve konfederasyonun; üye kayıtlarının Bakanlık e-esnaf ve sanatkâr veri tabanında, yeterli bilgileri haiz şekilde güncel olarak tutulup tutulmadığını kontrol etmek,
- d) Meslek kuruluşunun evrak ve arşiv hizmetleri kapsamında yapılan işlemlerin ilgili mevzuatta tespit olunan usul ve esaslara göre yürütülüp yürütülmediğini kontrol etmek.

Denetlenenin görevleri

MADDE 16- (1) Denetim ve inceleme yapılırken yönetici ve görevliler genel olarak aşağıda belirlenenhususlara riayet etmekle mükelleftirler:

- a) Sorumlulukları altındaki para, para hükmündeki kıymetlerin mal ve demirbaşlarınsayılması, incelenmesi için her türlü kolaylığı göstermek,
- b) Denetim Kurulu ve üyelerince istenilen gizli açık ve her türlü bilgileri, kayıtları ve bunlar hakkında istenen bilgileri süresinde vermek,
- c) Denetim Kurulu veya üyelerince gerekli görülen mizan ve dökümleri düzenlemek, kayıt evrak ve belgelerin kopyalarını çıkarmak,
- ç) Denetim Kurulu ve üyelerinin çalışmalarını kolaylaştırıcı uygun bir çalışma yeri ve gerekli iş eşyalarını sağlamak,
- d) Cevap istenen raporları ve istenen yazılı bilgileri süresinde cevaplandırmak.

(2) Denetim ve incelemeye başlandığında sorumlu yönetici ve personel yıllık izin, kurs gibi görevlerinden ayrılmayı gerektiren hallerde Denetim Kurulunun yazılı iznini almaya mecburdur.

(3) Görevliler Denetim Kurulunun isteğinin yerine getirilmesini, üstünden (amirinden) izin almak ve benzeri nedenlerle geciktiremezler. Görevli ancak Denetim Kurulunun isteğini yerine getirdikten sonra durumu üstlerine bildirir.

Yasaklar

MADDE 17- (1) Denetim Kurulu üyelerinin:

- a) Denetleme görevini yaparken, yürütme işlerine karışmaları,
- b) Görevleri nedeniyle edindikleri gizli bilgileri açıklamaları,
- c) Denetlemek ve incelemek üzere aldıkları belge ve defterler üzerinde işlemlerin incelendiğini gösterir tarih ve imza konulmak suretiyle açıklama ve düzeltmeler yapmaları,
- ç) Görevlileri özel işlerinde kullanmaları,
- d) Denetim ve inceleme yapılan ve yapılacak yönetici ve görevlilere konuk olmaları, hizmet ve ağırlamalarını kabul etmeleri bunlarla çıkar bağı kurmaları ve ödünç almaları, yasaktır.

Belge ve kayıtlar

MADDE 18 – (1) Denetim Kurulu, görevini yaptığı sırada gerekli gördüğü her türlü işleme ait kağıtları, belge ve kayıtların örneklerini ve bunlar herhangi bir yolsuzluğun kanıtını teşkil ediyor ise asıllarını isteyebilir. Görevliler bu isteği yerine getirmeye mecburdurlar.

(2) Denetim Kurulu, denetim ve inceleme sırasında asıllarını, aldığı belgelerin birer kopyasını çıkartıp başkan ve üyelerce imzalandıktan sonra notere tasdik ettirerek dosyasında saklamak üzere ilgililere verir.

(3) Denetim Kurulunca alınacak suretlerin asıllarına uygunluğu yetkililer tarafından imza ve resmî mühürle tasdik edilir.

Denetim kurulu toplantıları

MADDE 19- (1) Denetim kurulları ayda bir toplantı yaparlar. Gerekli görülmesi halinde, aynı ay içerisinde birden çok toplantı yapabilirler.

(2) Denetçiler kural olarak görev ve yetkilerini ortaklaşa veya tek olarak yaparlar. Ancak, genel kurula rapor verme ve genel kurulu gerektiğinde olağanüstü toplantıya çağırma gibi görev ve yetkilerini salt çoğunluğun alacağı karar doğrultusunda yaparlar.

(3) Denetim kurulları yaptıkları denetimlerin sonucunu üç ayda bir yönetim kurullarına, dönem sonunda da genel kurula rapor halinde sunarlar. Görevler ister ortaklaşa ister tek olarak yapılmış olsun, çalışma sonuçlarının ortaklaşa düzenlenecek bir rapora bağlanması şarttır.

Üyeliği sona erdiren haller

MADDE 20- (1) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen şartlardan bir veya birkaçını taşımadığı sonradan anlaşılabilir haller ile bu şartlardan en az birisini görev süreleri içerisinde kaybedenlerin üyelikleri kendiliğinden düşer.

(2) Mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya iştirak etmeyen üyeler denetim kurulu üyeliğinden çekilmiş sayılır. Denetim kurulu üyeleri arasında eksilme olduğu takdirde, yedek üyelerden genel kuruldaki seçimde en fazla oy alanlar, oyların eşitliği halinde ise listeye göre sırayla denetim kurulunca yazılı olarak denetim kuruluna çağırılır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Son Hükümler

Yürürlükten kaldırma

Madde 21- (1) 29 Ocak 1999 tarih ve 23595 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu ile Federasyonları, Birlikleri, Odaları Denetim Kurulları Kurulu ve Çalışma Esasları Hakkındaki Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 22- (1) Bu Yönetmelik, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunun 21 inci Olağan Genel Kurulu'nda kabul edildiği tarih itibarıyla yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 23- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Genel Başkanı yürütür.